

Oddafólk í Texaco-samtaki á vitjan

Góðar vónir um olju á føroyska landgrunninum - útihýsa ikki møguleika fyri at lata annað oljufelag uppí bólk-in

JAN MULLER

I dag fara umboð fyri eitt av teimum stóru oljusamtökunum, sum eru virkin á føroyska landgrunninum, á vitjan í Oljumálastyrinum. Talan er um fleiri av odda monnunum í Texaco-bólkinum, sum tevnir um oljufelgini Texaco, Conoco og Murphey. Feløgini hava verið við í kaningunum her frá byrjan og hava hesa tíðina fingið sær hollan kunnleika til októ. Síðani markað kom uppá pláss hava rættliga nóg oljufelag lagt leiðina til grothus-

byggingin á Debesartroð at hitta umboð fyri føroyskar oljumyndugleikar.

Millum fólkini, ið fara at stokka um á golvíð í Oljumálastyrinum, er William V. Maloney, varforseti fyri leiing. Hann var vertur fyri oljumálaráðharranum og umleið 50 føroyingum á tornaldarborgini Drum Castle á skotska hálalandinum, tað oljunnessa varð hildin í Aberdeen herfyri. Sosialurin hiti hann á oljuraðstevnunum í Aberdeen.

William Maloney, sum fyri lyste ferð vitjar í Føroyum, sigur, at tey trí fel-



ogini í samtakinum eru rættiliga bjartskygd, tað ræður um møguleikarnar at finna olju við Føroyar. Nu tað nærkast eini útbjóðing vil hann to ikki fara ut í smaltur við nokrum, tí talan verður ju um eina kapping um tey bestu okini.

Hann er annars sera legin um, at føroyingar hava lagt eina meira neyva tíðarætlan fyri fyrstu útbjóðing. "This is good news" - hetta eru góð tíðindi - sigur hann og dylur ikki fyri, at tey trí oljufeløgini í samtakinum ætla at vera við í útbjóðingini. Men sjálvandi veldst tað eisini um trettímar.

Nú markað er komið uppá pláss heldur Maloney fyri,

at tað skal vera áhugavert at fara undir viðari kanningar og til endans boring á landgrunninum. Ein orsök til at hann er rættiliga bjartskygdur er tann, at Hvíta okið, sum nu lutvist er føroyskt, er oljuoki. Tað er progvátt, at olja finst í hesum stóra okinum. Her sipar hann til oljufundini, sum longu eru gjorda á bretskskum oki Jarðfrøðiliga lögini, sum goyma olju í sær har, ganga viðari inn á føroyskt oki tað vit vita um.

Pláss fyri felag aftrat

Nu tað henda so stórar broytingar í oljuheiminum og hetta eisini særst aftur í teimum ymsu bólkinum

við Føroyar spurdu vit William Maloney, um tað er pláss fyri oljufelag aftrat í teirra bólki!

"Tað er ein møguleiki, men hetta er ikki neyðugt. Eg haldi tey trí feløgini, sum longu eru í bólkinum, útgera ein sterkan bólk. Vit fara seríost at meta um ein annan partnara, sum hevur nakað at lata bólkinum, men hetta er to ikki avgerandi neyðugt.

I dag arbeidur Texaco saman við nógvum øðrum felögum kring heimin. Eitt teirra er danska Mærsk Olie og Gas. Texaco og Mærsk hava sera tætt samarbeiði í danska partinum av Norðsjönunum.

Umboð fyri tey trí feløgini Teaco, Cono og Murphey her vertur fyri oljumálaráðharranum og 50 øðrum føroyingum á Drum Castle í Skotlandi

Um eitt slíkt samstarv ikki kundi verið fært viðari til Føroyaokið eisini vil Maloney kortini ikki siga nakað um. Leiingarstjórin í Texaco vísir kortini ikki aftur, at samstarv við Mærsk Olie og Gas í Føroyum er ein møguleiki, men hann leggur to dent á, at ongar samráðingar hava verið um nakað slíkt samstarv í Føroyum.

Eingin ivi er um, at tað eru felog, sum vilja sleppa upp í tey meira etableraðu samtökini sum eitt nu tað við Texaco, Conoco og Murphey. I dag eru nevniliga fleiri felog, sum leita sær eftir partnarum á Føroyaokinum. Eitt teirra er Mærsk. Onnur felog, sum ikki eru við í stórum samtökum, eru t.d. tað ítalska Agip og tað bretska British Gas. Og síðani koma tey feløgini, ið hava verið partur av samtökum, ið meira ella minni eru farni í uppsøyn. Eitt av hesum er samtakið har Statoil er í.

Fíggjarmálastýrið vísir aftur atfinningum:

Ikki stór hol í kolvetnisskattalóg

Fíggjarmálastýrið sigur í viðmerking til samrøðu, sum Sosialurin hevur havt við Jóhannus Egholm Hansen, advokati, at tað er beinleiðis skeivt at siga, at 'stór hol eru í kolvetnisskattalógini'. Viðvíkjandi kolvetnisskattning eru ymsk viðurskipti, har endalig stóða ikki er tikið, men víst verður á øll hesi viðurskipti í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógini

Viðmerking úr Fíggjarmálastyrinum til grein í Sosialinum 6. oktober 1999

Socialurin skrivaði 6. oktober 1999 við stórum yvirskrift 'Stór hol í kolvetnisskattalóg'. Víst varð til viðmerkingar frá Jóhannus Egholm Hansen, advokati. Grundgevingarnar fyri hví stór hol skuldu verið í kolvetnisskattalógini vóru:

1. Kolvetnisskattalógini viðger ikki skattligu avleiðingarnar av avtøkukostnaði (abandonment costs)

2. Kolvetnisskattafyrisingarlag vantar

3. Avgerð er ikki tikið um møguligan serskatt

Ad. 1. Rætt er at onki stendur í kolvetnisskattalógini um skattligu avleiðingarnar av avtøkukostnaði. Hetta er to ikki tí at ikki hevur verið gollá hugsað um hetta, men tí at hetta verður mett at

liggja so langt úti í framtíðini, at hetta hevur ikki tyding nu. Sagt verður í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógina:

„I logaruppskotinum verður ikki tikið stóða til skattligu viðgerðina í sambandi við, at hildið verður uppat við skattskyldugum virkseminum. I tí sambandi kann m.a. verða talan um stórar utreiðslur til at beina burtur framleiðsluútbúnað, sum kann hava við sær, at skattgaldarin í sínum seinasta ári við skattaskyldu kemur at sita eftir við stórum utreiðslum uttan at hava samsvarandi stórar inntøkur. Samstundis kann skattgaldarin hava góldið stóran skatt árin frammanundan, at hildið verður uppat. Ein loysn kundi verið, at tað í slíkum fori verður loyvt at regulera sjálvuppgávuna í til domis 4 ár fyri árið, ta hildið verður uppat, soleiðis at møguleiki verður at afturfóra avtøkukostnaðin (carry back). Væntandi leikar ikki á at halda uppat við kolvetnis-

virkseminum tey fyrstu árin, tí verður ikki bráðneyðugt beinanvegin at neka torvin á reglum hesum viðvíkjandi. Viðurskiptini eiga kortini at fást í rættlig og góðari tíð, aðrenn avtøka kann gerast veruleiki, og annars hava oljufeløgini sjálvandi ein áhuga í at kenna reglurnar skjótast til ber. Arbeitt verður tí longu nú við at meta um ymsar møguleikar.“

Leggjast skal til merkis, at avtøkukostnaðir hava ikki ein gang tyding tá tað fyrsta feltið verður avtikið, men hesin spurningur fær ikki tyding fyri enn føroysk oljufeløg sum heild fer at verða avtikið. Hetta tí, at um gíngið verður ut frá, at hvort felag eigur ella eigur í fleiri framleiðandi feltum, so kunnu avtøkukostnaðir ju dragast frá verandi inntøku. Trupulleikin kemur ikki til sjónar fyri enn ongar verandi inntøkur eru at draga avtøkukostnaðin frá. Um ein oljuvinna kemur at vera í Føroyum, so kann lettliga

roknast við, at hon fer at vara í hvussu so er eim 30 ár.

Sagt verður í greinini í Sosialinum 6. oktober, at oljufelag vilja krevja, at hesin spurningur verður avgreiddur, aðrenn tey vilja seta stórar verkætlanir í gongd. Um nútíðarvirðið av slíkum avtøkukostnaði verður roknað, so er víst, at hesir kostnaðir hava litla og onga ávirkan á burðardyggleikan hjá einari verkætlan. Tí kann ikki sigast at hetta hevur ávirkan á atferðina hjá einum racionellum oljufelagi.

Viðmerkjust kann at fleiri onnur lond nær við hjá okkum hava havt eina oljuvinna rættiliga nógv ár ikki hava nakrar reglur fyri skattligari viðgerð av avtøkukostnaði.

Ad. 2. Hetta at ein kolvetnisskattafyrisingarlag vantar, kann ikki sigast at vera eitt hol í kolvetnisskattalógini, m.a. tí víst varð á torvin á slíkari lóg í sjálvum viðmerking-

unum til kolvetnisskattalóg. Harafturat skal sigast at fyrirreikingarnar at gera hesa fyrisingarlag eru nærum litar, og at eitt uppskott verður skjott lagt fyri ting.

Ad. 3.

Møguleikin fyri serskatti verður eisini nevndur í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógina. Sagt verður at ein avgerð viðvíkjandi serskatti verður tikið, aðrenn fyrsta útbjóðingarnar fyrst í 2000. Sagt verður eisini:

„I aðru syftu skal ein kolvetnisskattalóg verða við til at seta alt skattastigið fyri sjálvirktsemd í sambandi við at framleiða og selja kolvetni. Endaliga skattastigið má kortum ásetast við stóði í nógvum øðrum viðurskiptum, sum ikki eru endaliga greidd enn. Tí má verða gjørt greitt, at tað logaruppskotinum er stóða ikki endaliga tikið til, á hvørjum stigi heildarskattningin skal vera.“

Sum sagt í viðmerkingunum, so má endaliga avgerðin viðv. serskatti takast í samsvari við allar hinar loyvistreyttar til fyrsta útbjóðingarnar. Fíggjarmálastýrið arbeidur saman við Oljumálastyrinum við spurninginum um serskatt, og kann vátta, at endalig avgerð verður tikið, aðrenn fyrsta útbjóðingarnar letur upp.

Við hesum grundgevingunum metir Fíggjarmálastýrið at tað er beinleiðis skeivt at siga at 'stór hol eru í kolvetnisskattalógini'. Viðvíkjandi kolvetnisskattning eru ymsk viðurskipti har endalig stóða ikki er tikið, men sum omanfyri nevnt, verður víst á øll hesi viðurskipti í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógini.

Fíggjarmálastýrið